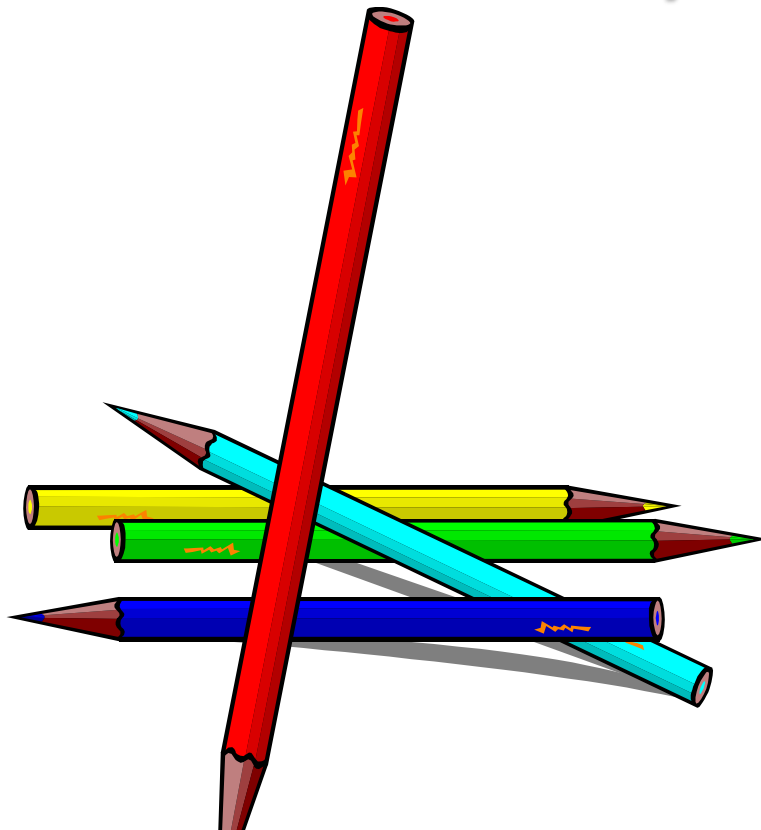


Workmate 5:

Lint met tekenhulpmiddelen (Werkbalk Teken)



Auteur: Greetje van Dijk
Versiebeheer: Arie van der Zouwen
Eindredactie: Harry Kort (Eb&Vloed consult)

Vormgeving en productie: OnderwijsAdvies

De Schoolbegeleidingsdienst OnderwijsAdvies heeft ernaar gestreefd de auteursrechten en beeldrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de schoolbegeleidingsdienst wenden.

© 2006 OnderwijsAdvies
Derde druk (Office 2010)



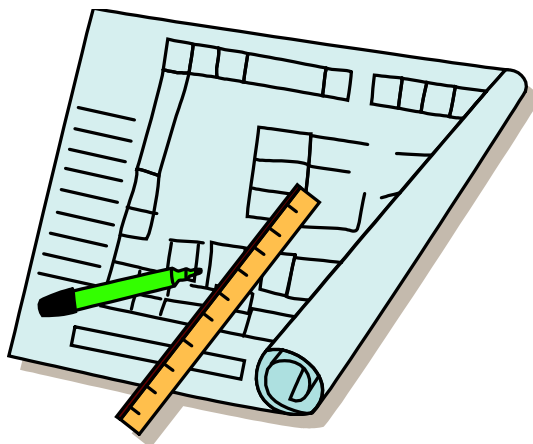
Van Beeckstraat 62
2722 BC ZOETERMEER
Tel. (079) 329 5600
Fax (0172) 63 64 66
E-mail: somplextra@OnderwijsAdvies.nl
Internet: www.OnderwijsAdvies.nl

Op deze uitgave zijn de bepalingen van toepassing volgens het Nederlandse en internationale auteursrecht. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband, elektronisch, of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ook op het te kopiëren leerlingmateriaal in deze uitgave is de wet op de auteursrechten van toepassing, met dien verstande dat het recht van kopiëren van dit materiaal uitsluitend wordt verleend aan scholen en wel alleen voor eigen gebruik. Degene die tot bestelling overgaat, wordt geacht met deze clausule akkoord te zijn gegaan.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Versie	1
Voorbeelden van tekeningen	2
Het lint	3
De onderdelen van het Lint	4
Vormen	5
Veel gebruikte knoppen	5
Tekenen van vormen	5
Alle vormen op een rijtje	6
Grootte en vorm veranderen	11
Kleuren en kleur-effecten	13
Meer opvulkleuren	13
Opvul-effecten	14
Manipuleren met vormen	17
Bovenop of onderaan	17
Vormen samenvoegen of groeperen	18
Objecten uitlijnen	19
Vormen verplaatsen	22
Draaien of spiegelen	23
Verbindingslijnen opnieuw maken	24
Vorm wijzigen	25
Lijnvormen	26
Lijnstijl	26
Streepjes	27
Pijlstijl	27
Diepte en schaduw	28
Schaduw	28
Diepte of 3-D instellingen	29
Tekst en plaatjes	30
Een plaatje invoegen	30
Een tekstvak	30
Word-Art	31
WordArt aanpassen	32
SmartArt	34
Tips	35
Randen om tekst	35
Uitwisseling met andere programma's	36
Standaard opmaak instellen	37
Vorm of tekst selecteren	37

Inleiding



Dit boekje is bedoeld als naslagwerk.

In PowerPoint, Word en Excel zitten gereedschappen om te tekenen en vormen te maken. Deze gereedschappen zijn verzameld in het Lint 'Hulpmiddelen voor Afbeeldingen'.

In dit boekje vind je de gebruiksaanwijzing voor de gereedschappen op het Lint 'Hulpmiddelen voor Afbeeldingen'.

Het is het handigst om in PowerPoint te 'tekenen'. Daar blijven vormen 'gewoon' op het scherm staan, je plaats ze boven en onder elkaar, zonder dat ze automatisch verplaatsen.

In Word en Excel, werkt Het Lint met de <Hulpmiddelen voor afbeeldingen> ook, maar het kost meer moeite om de vormen op de juiste plaats te houden.

Omdat je soms plaatjes wel wilt gebruiken in Word (of een ander programma) leer je ook hoe je een zelfgemaakte tekening uit PowerPoint kunt overbrengen naar Word, Excel, Paint, of een programma voor fotobewerking. In de paragraaf: *uitwisseling met andere programma's* vind je hiervoor tips.

Ken je PowerPoint al?

PowerPoint is een presentatieprogramma. Je ontwerpt dia's met de computer, die je later ook weer op de computer of digibord kunt laten zien. Werken met PowerPoint is in Workmate 3 beschreven.

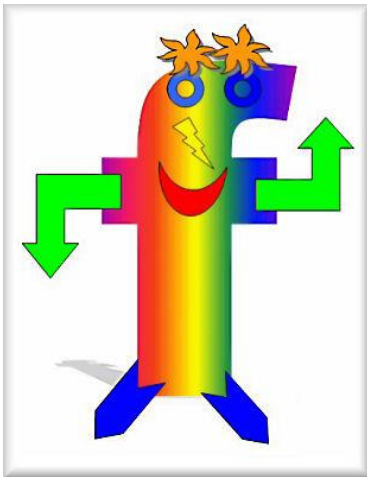
Versie

De beschrijvingen in deze workmate zijn gebaseerd op PowerPoint 2010.



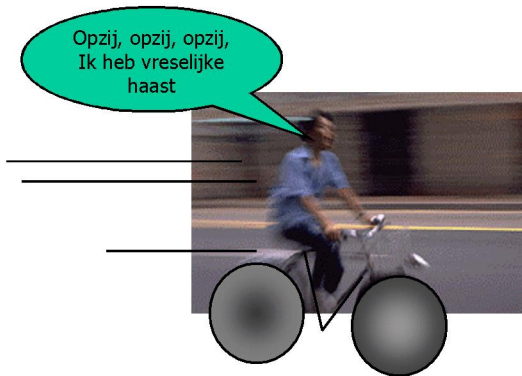
Voorbeelden van tekeningen

- WordArt gecombineerd met tekenvormen.

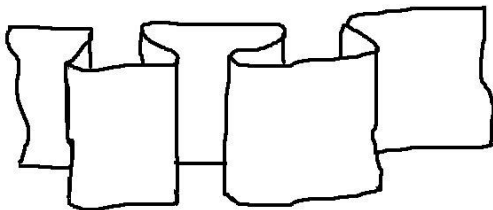
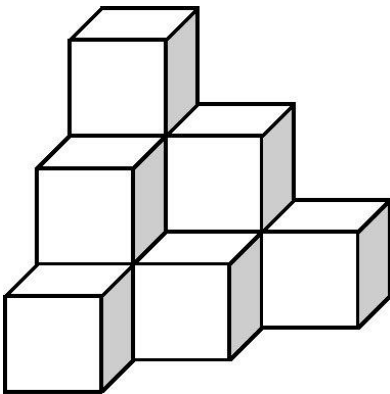


www.de-hooiberg.nl/kinderpagina/art/art2/index_art2.htm

- Foto met tekenvormen.



- Kubusvormen tekenen, vervolgens stapelen. De volgorde (onder of boven) luistert nauw.



- Slim combineren van de tekenmogelijkheden:
 - Met vrije vorm een kronkellijn tekenen.
 - Een kopie eronder.
 - Verbinden met verticale lijnen.
 - Vervolgens:groeperen maar!

Het lint

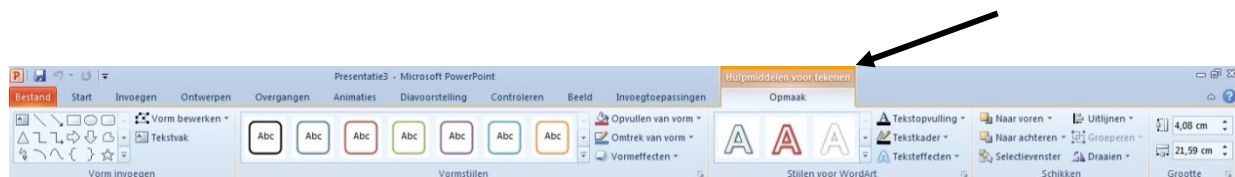
Open PowerPoint.



Zodra je in een kader op de dia klikt, verschijnt het Lint met de knoppen voor 'Hulpmiddelen voor tekenen'.



Klik op dit Tabblad <Opmaak> en je ziet alle knoppen die bij Teken horen.



De onderdelen van het Lint



Hierboven zie je een afbeelding van het complete Lint 'Hulpmiddelen voor tekenen'. Er zijn veel knoppen en menu's met gereedschappen om te tekenen.

In de volgende hoofdstukken worden ze per Groep besproken.

Je ziet van links naar rechts de volgende groepen:



- **Vorm invoegen**

Hiermee teken je allerlei vormen, zoals lijnen, praatwolkjes, cirkels en sterren. Bestaande vormen kunnen achteraf worden veranderd.



- **Vormstijlen**

Deze knoppen geven kleur aan de vormen.



Met deze knoppen verander je de kleur, de dikte van lijnen, de soort lijnen en de uiteinden ervan.

Hier vind je ook opties voor driedimensionale vormen of schaduw.



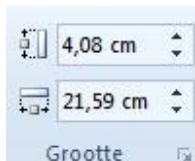
- **Stijlen voor WordArt**

Met deze knoppen kun je bestaande teksten opmaken als WordArt.



- **Schikken**

Als je objecten hebt getekend, vind je hier mogelijkheden om te spiegelen en te draaien. Ook zijn er opties om de objecten precies op de gewenste plaats te krijgen.



- **Grootte**

Hier kunnen plaatjes heel nauwkeurig groter of kleiner worden gemaakt.

Vormen



Veel gebruikte knoppen

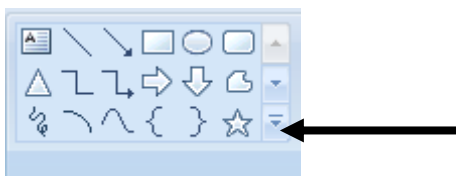
Veel gebruikte knoppen zijn bij PowerPoint op meer plekken te vinden.

Op het lint 'Start' vindt je de groep Teken en met een aantal startfuncties. Deze verzameling staat ook op het lint 'Hulpmiddelen voor tekenen', maar wordt daar uitgebreid met extra's.

Bij Word en Excel vind je de basisfuncties voor tekenen bij tabblad invoegen, kies dan Vormen.

Tekenen van vormen

Alle vormen worden straks besproken. Om te begrijpen hoe het tekenen werkt, volgt eerst de uitleg van het tekenen van een voorbeeld: de kubus.



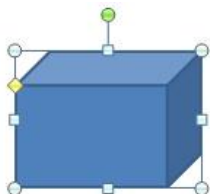
1. Klik op het pijltje bij de Vormen in de groep 'Teken' op het lint 'Start'.

2. Kijk bij *Basisvormen*.

3. Klik vervolgens op de gewenste vorm, voor dit voorbeeld: de kubus

4. De muisaanwijzer wijzigt in een kruisje.

5. Klik op de plaats waar de vorm moet beginnen, houd de muisknop ingedrukt en sleep de vorm (de kubus) tot de gewenste grootte. Zodra je de muis loslaat, wordt de kubus met standaard-kleuren opgevuld.



6. Om de getekende kubus zie je kleine blokjes en een gele ruit. Deze dienen om de vorm en grootte aan te kunnen passen. Zie ook de paragraaf '*Grootte en vorm veranderen*'.
7. Als je ergens naast de kubus klikt, verdwijnen de blokjes. We zeggen deftig: 'de kubus is niet meer *geselecteerd*'.

TIP: *Shift + slepen* zorgt voor een regelmatige figuur (een rechthoek wordt een vierkant, een ovaal wordt precies een cirkel, enzovoort).

Alle vormen op een rijtje

Hier vind je een overzicht van alle vormen. Waar uitleg handig is, staat dit erbij. Werk steeds volgens de stappen 1 t/m 7 zoals hierboven beschreven is.





Lijnen

Van links naar rechts::

- *Lijn*
- *Pijl*
- *Dubbele pijl*
- *Gebogen verbindingslijn*
- *Gebogen verbindingslijn met pijl*
- *Gebogen verbindingslijn met dubbele pijl*
- *Gekromde verbindingslijn*
- *Gekromde verbindingslijn met pijl*
- *Gekromde verbindingslijn met dubbele pijl*
- *Curve*
- *Vrije vorm*
- *Krabbel*

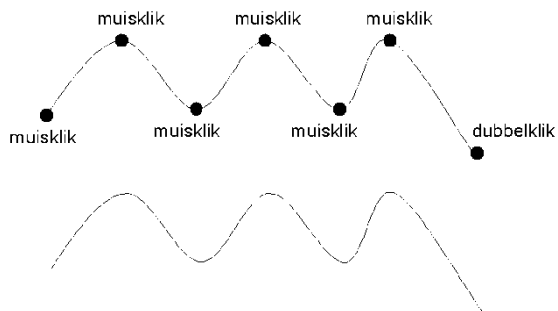
TIP: achteraf maak je eenvoudig aan een lijn pijlpunten of haal je ze juist weg. Het hoofdstuk 'Lijnvormen' legt uit hoe dit werkt.



Drie speciale lijnen

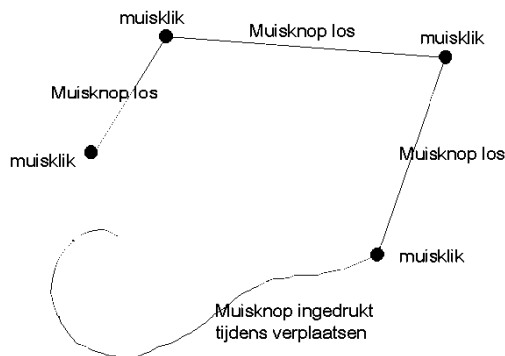
Curve

1. Klik met de muis om de kromme te starten.
2. Verplaats de muis (niet ingedrukt houden!) en klik weer.
3. Ga zo verder. De kromme wordt soepel door de aangeklikte punten geregen. Er komen dus geen scherpe hoeken in de kromme.
4. Klik dubbel om de kromme te eindigen.



Achteraf veranderen van de curve.

Dit gaat als volgt:



1. Klik met de rechter muisknop op de curve. De muis mag daarbij niet bewegen, anders krijg je een verplaats-menu.

2. Kies de optie: *Punten bewerken*.

Kromme sluiten zorgt ervoor dat je een gesloten vorm krijgt. Begin- en eindpunt worden dan verbonden.

3. De tekening wordt getoond met alle klikpunten. Verplaats punten om de kromme te veranderen.

4. Sluit af door naast de vorm te klikken.

Vrije vorm

De vrije vorm combineert het tekenen van rechte lijnen met het tekenen met de muis, net zoals bij Paint. De manier van werken wordt hieronder uitgelegd.

1. Voor **rechte** lijnstukken:
Klik om de lijn te starten, laat muisknop los, verplaats de muis en klik weer.

2. Voor **getekende** lijnstukken:
Houd de muisknop ingedrukt tijdens het bewegen. Je tekent zoals in Paint.

3. Wissel rechte lijnen en getekende lijnen af, om de gewenste vorm te maken.

4. Sluit de vorm door dubbel te klikken.

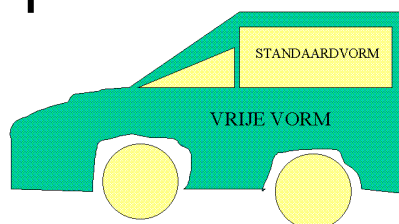
Achteraf veranderen van de vrije vorm.

Zie hierboven, bij het veranderen van de curve. Vaak is het eenvoudiger om een vrije vorm opnieuw te tekenen!



Krabbel

De knop Krabbel laat je tekenen met de muis, zoals in Paint.



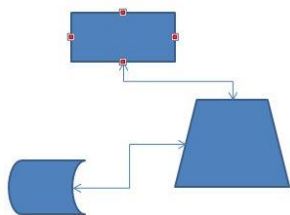


Verbindingslijnen

Alle verbindingslijnen grijpen 'magnetisch' aan op de aangrijpblokjes van vormen.

Je kunt kiezen uit verschillende type lijnen:

- Met of zonder pijlpunten.
- Recht of met een hoek erin.
- Kromme lijnen.



Hoe gaat het in z'n werk?

- Teken enkele Vormen.
- Klik op <Vormen> en kies een verbindingslijn
- Ga naar een vorm: Zodra de muisaanwijzer boven de vorm komt verschijnen de "magnetische" aangrijpblokjes.
- Verbind die blokjes met je verbindingslijn.

Handig: als je de vorm verplaatst, rekt de verbindingslijn mee!



Basisvormen

Onder de basisvormen zie je ook de driehoek, de vijfhoek, de zeshoek en de achthoek.

Ook bij deze vormen geldt: houdt tijdens het tekenen de SHIFT-toets ingedrukt. Zo krijg je een regelmatige figuur. Alle zijden worden dan even groot.



Blokpijlen en stroomdiagram

Deze knoppen worden gebruikt voor technische tekeningen.



Sterren, vaandels en toelichtingen

Sterren, vaandels en toelichtingen zijn er in alle vormen en maten. Maak je keuze uit de mogelijkheden.

Met tekst

Bij toelichtingen voeg je direct na het tekenen een tekst in. De cursor knippert al.

Wil je ook tekst in een ster of een vaandel? Klik na het tekenen met de rechter muisknop op de vorm en kies: *Tekst toevoegen*.

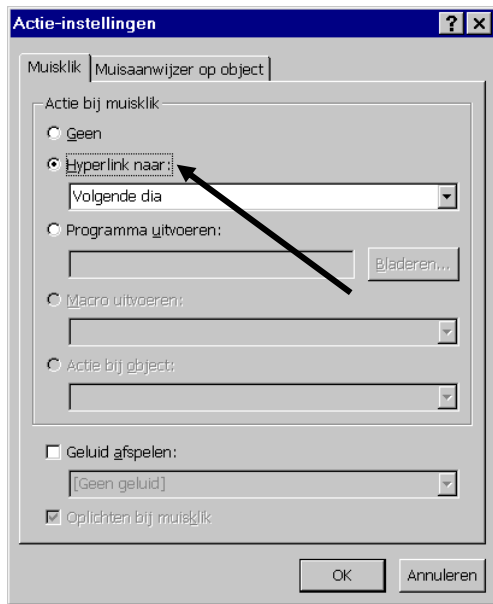


Actieknoppen

- Terug of vorige
- Verder of volgende
- Begin
- Einde
- Introductiepagina
- Informatie
- Terug
- Film
- Document
- Geluid
- Help
- Aangepast

Het **tekenen** van een actiekноп werkt hetzelfde als bij andere vormen:

1. Sleep met de muis tot de actiekноп de gewenste grootte heeft.
2. Direct na het tekenen van een actiekноп, opent het dialoogvenster *Actie-instellingen*.



Bij veel actieknoppen is al ingevuld wat de actieknop moet doen. Hiernaast is de actieknop *Verder of volgende* gemaakt. Je ziet de keuze al staan: *Hyperlink naar volgende dia*.

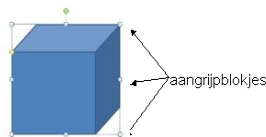
Klik op het driehoekje voor meer mogelijkheden.

Let op: dit venster heeft twee tabbladen. Standaard zie je het tabblad *Muisklik*, dat wil zeggen dat de instellingen tijdens de presentatie gaan werken zodra je er met de muis op klikt.

Het tabblad *Muisaanwijzer op object*, zorgt ervoor dat je de actieknop alleen maar hoeft aan te wijzen (in plaats van klikken) om in werking te treden!

Grootte en vorm veranderen

Elke getekende vorm van PowerPoint heet een *object*. Om een object aan te passen, moet je eerst selecteren.



Selecteren

Een object selecteer je door erop te klikken. Een geselecteerd object herken je door de aangrijpblokjes.

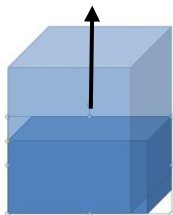
TIP: staan er veel objecten, wandel dan met de TAB-toets van object naar object.



Veranderen grootte

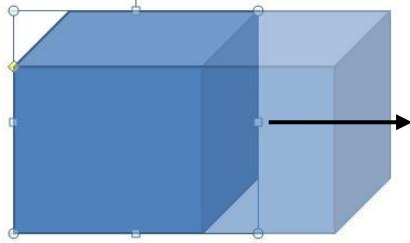
Een vorm verander je van grootte door aan de aangrijpblokjes te trekken. Goed mikken met de muis is belangrijk: Als je goed op het blokje staat, verandert de muisaanwijzer in een pijl met twee punten.

Vorm wordt hoger:



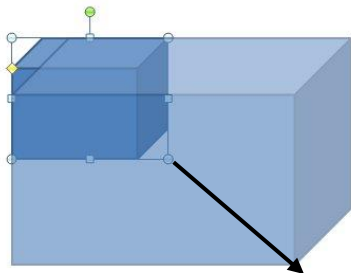
Trek aan het midden van de bovenkant: de vorm wordt hoger

Vorm wordt langer:

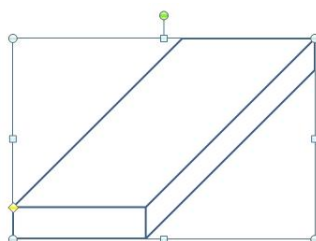
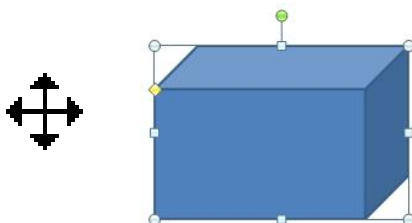
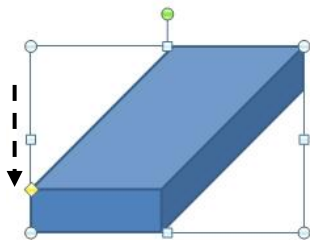
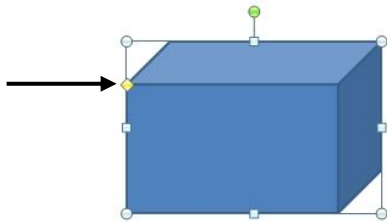


- Trek aan het midden van de zijkant: de vorm wordt langer

Vorm wordt hoger én breder:



- Trek aan de hoekpunten: de vorm wordt tegelijkertijd hoger en breder.



Veranderen vorm

Sommige figuren hebben naast de aangrijpblokjes een kleine gele ruit. Met deze ruit wijzig je de vorm.

In het voorbeeld wordt de gele ruit naar onderen getrokken. De diepte van de kubus verandert.

Vorm verplaatsen

Klik je op een vorm dan zie je de aangrijpblokjes. Met de muis op een aangrijpblokje verander je de grootte en vorm.

Klik je met de muis op de vorm, maar **niet** op een de aanwijsblokjes, dan krijgt de muisaanwijzer een speciale vorm. Het wordt een pijl met vier punten (zie afbeelding).

Zodra je deze pijl ziet, kun je schuiven. Houdt de muisknop ingedrukt en verplaats de vorm.

TIP: als de vorm niet met een kleur gevuld is, mik dan met de muis op de randen (maar niet op de aangrijpblokjes) om de vierpuntige pijl te vinden.

Kleuren en kleur-effecten



Met deze drie knoppen verander je de kleur van lijnen, vormen en letters.

De knop met de emmer vult de achtergrond van de vorm. De knop met het potlood zorgt voor de omtrek. De knop met de Vorm verandert de vorm.



Als je op het kleine driehoekige pijltje klikt, zie je meer kleuren. Dit zijn de standaardkleuren van het PowerPoint sjabloon waar je op dat moment mee werkt.

Soms is *Geen opvulling* handig. Dan wordt de vorm transparant.

Meestal wil je uit meer kleuren kiezen.

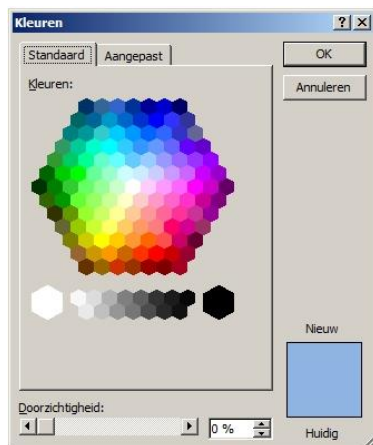
We bespreken de mogelijkheden bij het opvullen. Bij de andere knoppen werken de kleuren op vrijwel dezelfde manier.

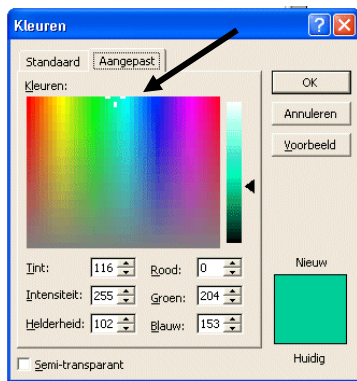
Meer opvulkleuren

Klik op *Meer opvulkleuren* en een menu wordt geopend.

Kies de gewenste kleur en klik op OK.

TIP: De schuif Doorzichtigheid (onderaan) maakt de kleur van een beetje naar helemaal doorschijnend.





Wil je nog meer kleuren?
Kies dan het tweede tabblad. Daar vind je de mogelijkheden voor een professional.

Opvul-effecten

Naast meer kleuren zijn er ook nog opvul-effecten.

Hier vind je de prachtigste effecten:

- Afbeelding
- Kleurovergang
- Bitmappatronen

Afbeelding...

De meest speciale mogelijkheid is <Afbeelding>. Klik op deze knop en je kunt als achtergrond kiezen wat je maar wilt. Je hebt de keuze uit ieder plaatje dat op de computer (of op CD-rom, diskette of memory-stick) staat.

Een paar ideeën. Kies:

- een digitale foto.
- een eigen tekening of patroon, gemaakt in Paint.
- plaatjes van internet.



Kleur-overgang

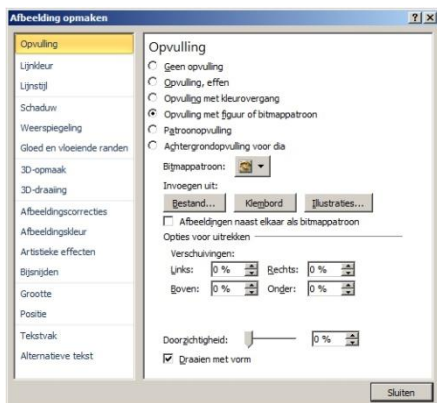
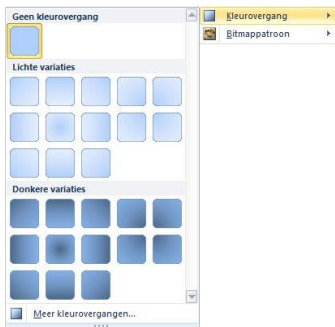
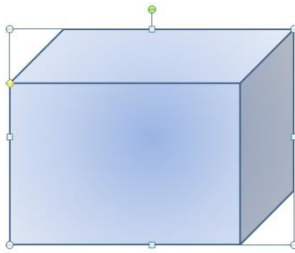
Met kleur-overgang maak je een mooie kleureffecten. Dit zijn de mogelijkheden:

- Geen kleurovergang
- Lichte variaties
- Donkere variaties
- Meer kleurovergangen...

Deze laatste optie biedt zeer veel variaties:

- **Opvulling**
Je kunt de vorm vullen met kleurovergangen, bitmappatronen, plaatjes, enz.
- **Lijnkleur**
Je kunt kiezen uit geen lijn, een ononderbroken lijn of een lijn met kleurovergangen.
- **Lijnstijl**
Hier kun je o.a. de lijn dikker maken of de hoeken afronden.
- **Schaduw**
PowerPoint biedt een aantal schaduwvormen.

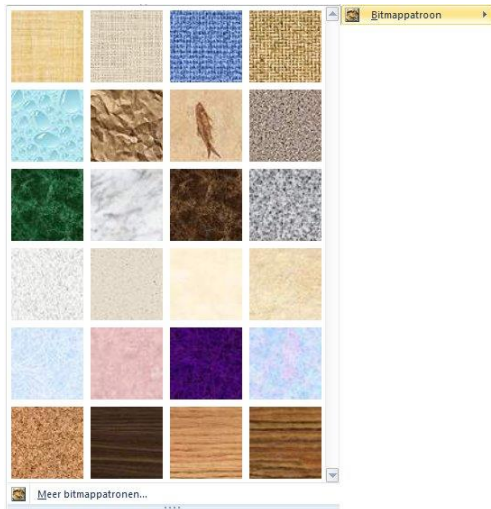
Tip: Probeer ook de Artistieke effecten!



Bitmappatronen

Onder de knop Bitmappatronen staan opvuleffecten met een speciale textuur. Je vindt er opvullingen als marmer, hout, waterdruppels, jute enzovoort.

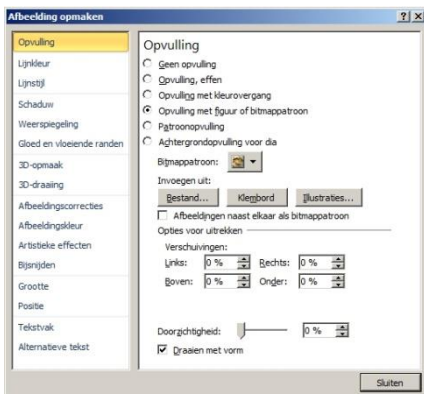
Voorbeeld: een rechthoek gevuld met een opvulling van hout, lijkt al gauw een plank.



Meer Bitmappatronen...

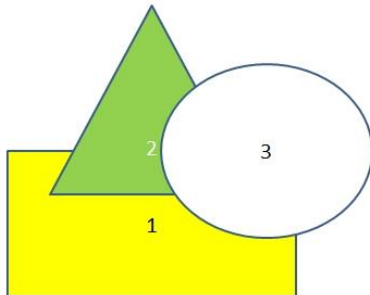
Bij <Meer bitmappatronen...> vind je de mogelijkheid eigen tekeningen in te voegen. Klik op de knop <Bestand> of <Illustraties> om je eigen tekeningen, foto's of plaatjes van internet te gebruiken.

Met Ok en daarna Sluiten vul je de vorm met dit patroon.



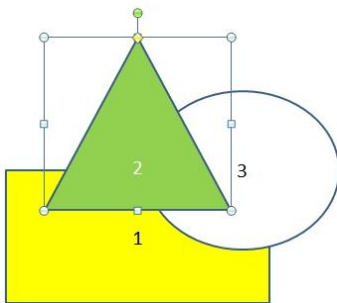
Let op de juiste verhouding!

Manipuleren met vormen

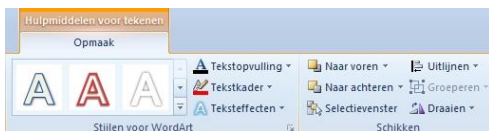


Bovenop of onderaan

Soms liggen vormen geheel of gedeeltelijk boven elkaar. De manier van stapelen wordt bepaald door de volgorde van maken: figuur 1 is het eerst getekend, daarna driehoek 2 en vervolgens ovaal 3.

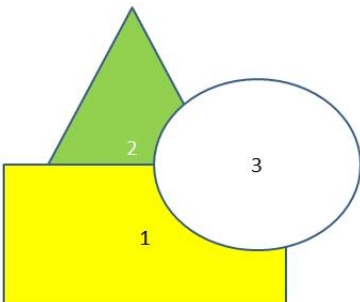


Vorm 2 geselecteerd: let op de aangrijpblokjes



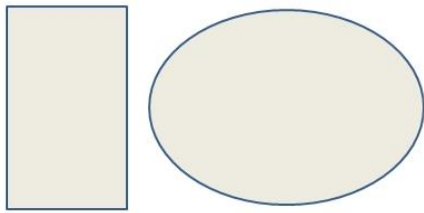
De volgorde waarin de figuren zijn gestapeld, kun je veranderen. Het werkt zo:

1. Selecteer de vorm die je hoger of lager in de stapel wilt plaatsen.
Ligt de vorm onzichtbaar onder op de stapel, druk dan steeds op de Tab-toets totdat je de aangrijpblokjes ziet.
2. Dubbelklik op de vorm en het Lint met de <Hulpmiddelen voor tekenen> verschijnt
3. Klik op de knop <Naar achteren>
4. Klik nog een keer op de knop <Naar achteren> en de driehoek staat nu achter de twee andere vormen.

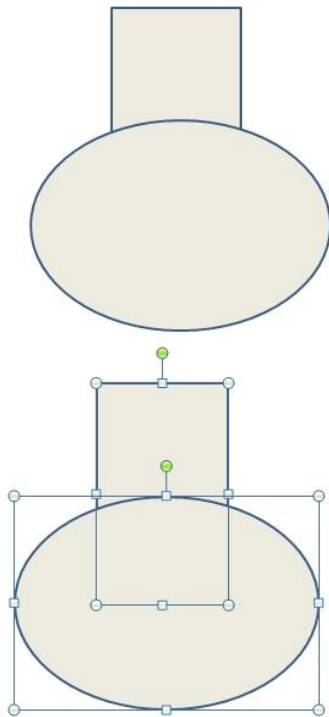


Vorm 2 ligt nu onderop

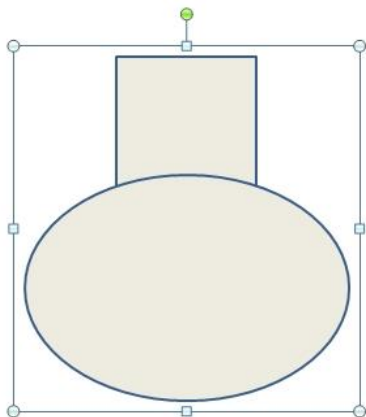
Deze vormen worden samen één vaas



Eerst achter elkaar plaatsen



Iedere vorm heeft aangrijpblokjes



Na het groeperen is er één vorm met aangrijpblokjes

Vormen samenvoegen of groeperen

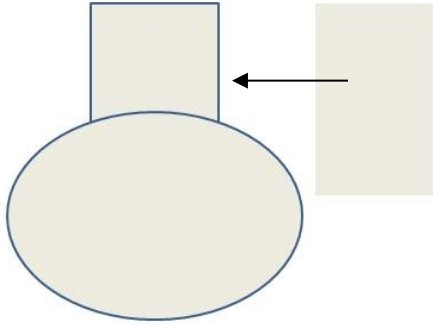
Je kunt verschillende vormen samenvoegen tot een groep. De afzonderlijke figuurgrepen verdwijnen en er komt slechts één set grepen

Dit is handig als je alle onderdelen tegelijk wilt vergroten, of het hele plaatje wilt gebruiken in een ander computerprogramma..

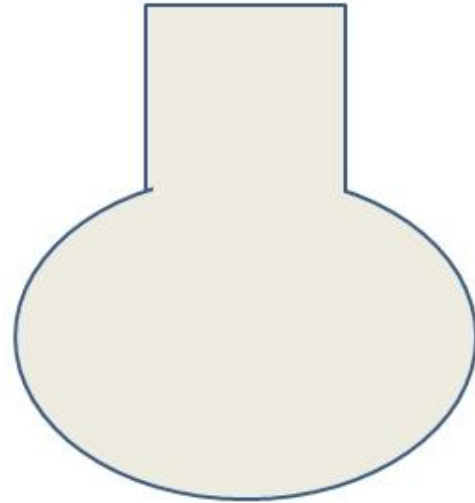
We gaan als volgt te werk:

1. Dubbelklik op een vorm (om het juiste Lint op te roepen)
2. Selecteer alle objecten die je wilt samenvoegen. Klik op iedere vorm, terwijl je de *Ctrl*-toets ingedrukt houdt.
3. Klik op de knop <Groeperen>.

N.B. De groepering heb je weer op door te kiezen voor <Groeperen> <Groep Opheffen>.



Tip: moet een deel van het zwarte lijntje ook nog weg? Plaats er dan nog een rechthoekje overheen, zonder lijnkleur.



Objecten uitlijnen

Vaak wil je objecten op een exacte plaats hebben, bijvoorbeeld alles precies op één lijn, of alles in het midden.

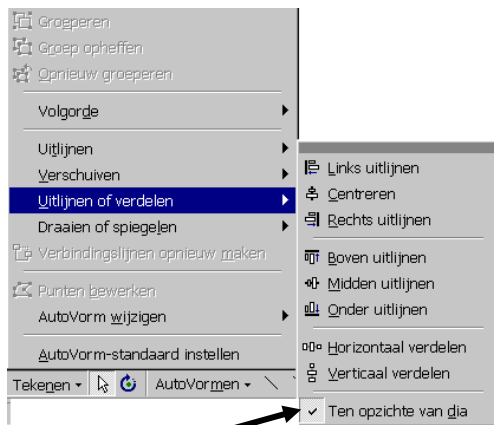
Hiervoor is het tekenhulpmiddel 'uitlijnen' beschikbaar. Je kunt op twee manieren te werk gaan:

1. Via <Uitlijnen> met vervolgkeuze *aan raster* of *aan vorm*.

- **Aan raster**
zorgt ervoor dat alle vormen op een onzichtbaar rooster worden uitgelijnd.
- **Aan vorm**
zorgt ervoor dat de vorm op dezelfde horizontale of verticale lijn van een andere vorm wordt uitgelijnd.

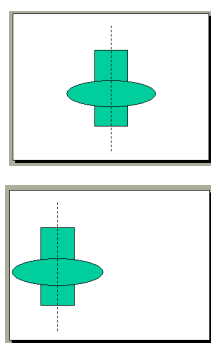
Versie 2010 biedt een uitgebreid hulpmiddel, het venster *Raster en hulplijnen*. De uitlijning kan daarmee op millimeters nauwkeurig worden ingesteld.





2. Via het menu *Uitlijnen en verdelen*:

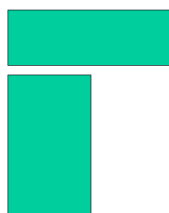
Het is heel belangrijk of het vinkje 'Ten opzichte van dia' aan- of uitstaat!
Hier zijn twee voorbeelden, waarbij gekozen is voor **centreren**.



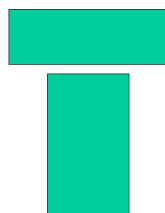
- 'Ten opzichte van dia' staat aan.
De vorm wordt ten opzichte van de dia gecentreerd!
- 'Ten opzichte van dia' staat uit.
De twee vormen worden ten opzichte van elkaar gecentreerd.

Selecteer eerst alle vormen die je wilt uitlijnen.
Klik op de eerste vorm, klik op de volgende vorm met de SHIFT ingedrukt, enzovoort.

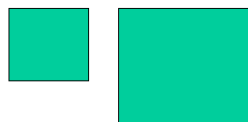
Dit zijn de mogelijkheden voor uitlijnen:



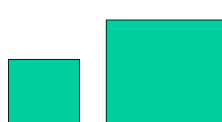
A: links uitlijnen



B: centreren



C: boven uitlijnen



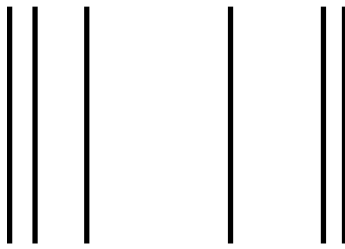
D: onder uitlijnen

- Links uitlijnen (zie A)
- Centreren (zie B)
- Rechts uitlijnen
- Boven uitlijnen (zie C))
- Midden uitlijnen
- Onder uitlijnen (zie D)

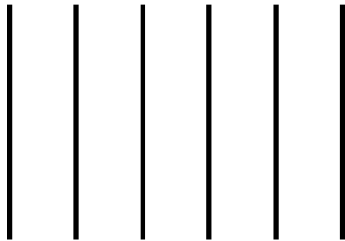
Verdelen zorgt ervoor dat de ruimte tussen de onderdelen gelijkmatig verdeeld wordt.

Dit zijn de mogelijkheden voor verdelen:

- Horizontaal verdelen
- Verticaal verdelen



Voor horizontaal verdelen



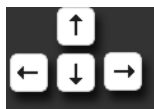
Na horizontaal verdelen

Vormen verplaatsen

Een vorm verplaats je eenvoudig door ermee te slepen. Je moet wel goed aanklikken met de muis, want voor je het weet zit je op een aanwijlsblokje en wordt de vorm groter of kleiner.



Als de muisaanwijzer eruit ziet als een pijl met vier punten, kun je gaan verschuiven. Klik en verschuif, met de muisknop ingedrukt, naar de plaats van je keuze.



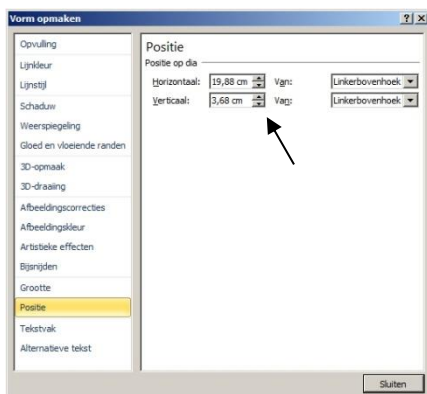
Een handige manier om vormen te verschuiven is:

- Klik op de vorm.
- Gebruik de vier pijltjes op het toetsenbord om de vorm te verschuiven

Tip: Als je dit doet met ingedrukte Ctrl-toets gaat het verschuiven nog nauwkeuriger.

Om de afstanden op de dia precies te bepalen is er nog een mogelijkheid:

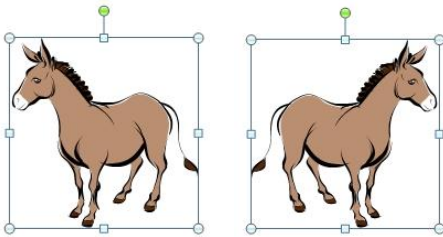
- Klik met rechts op de vorm
- Kies <Grootte en positie>
- Kies <Positie>



Met de driehoekjes kun je nu tot op de millimeter nauwkeurig de plek van het object op de dia bepalen!

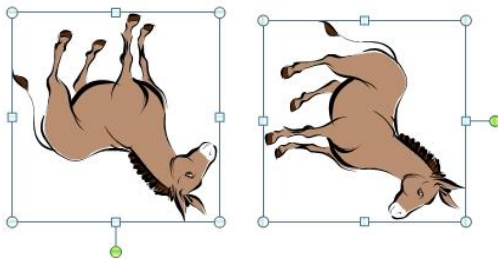
Draaien of spiegelen

Dit menu kent enkele handige mogelijkheden:



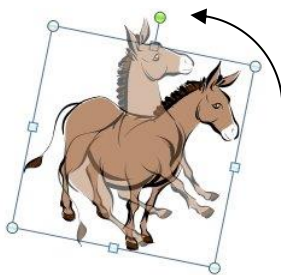
Normaal

Horizontaal spiegelen



Verticaal spiegelen

90° draaien



Er zijn meer mogelijkheden dan hier afgebeeld!

Vrij draaien

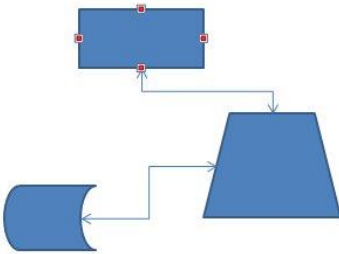
Vormen, getekend met de tekenwerkbalk, kunnen worden gedraaid. Bij ingevoegde plaatjes werkt deze knop meestal niet.

1. Selecteer de vorm die je wilt draaien.
2. Klik op het groene rondje en sleep de vorm rond.
3. Klik naast de vorm en de draai-rondjes worden weggehaald.

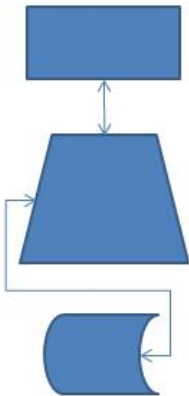
Verbindingslijnen opnieuw maken

Heb je bij *Vormen* de knop *Verbindingslijnen* gebruikt dan kan deze mogelijkheid van pas komen.

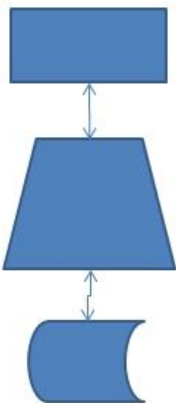
Stel je hebt deze figuur getekend, met een verbindingslijn



Verplaats de vormen. De verbindingslijn zit nu 'vast' en verhuist mee.



Klik op *de* Verbindingslijn met *Rechts*. Kies *Verbindingslijn opnieuw maken*. De verbindingslijn wordt opnieuw getekend.





Vorm wijzigen

Wil je achteraf een vorm veranderen?
Bijvoorbeeld van een rechthoek een zeshoek
maken? Dat gaat zo:

1. Dubbelklik op de rechthoek en het goede Lint verschijnt
2. Kies <Vorm bewerken>
3. Kies <Vorm bewerken>
4. Klik op de zeshoek (in *Basisvormen*)

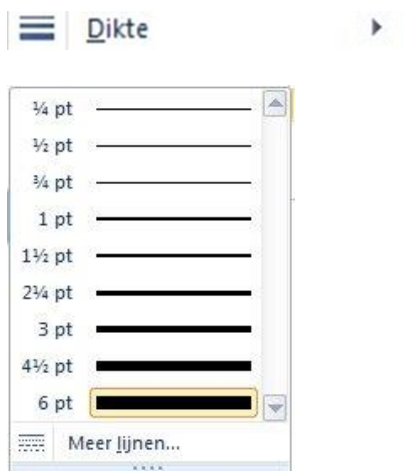
Lijnvormen



De knop <Omtrek van vorm> zorgt voor het uiterlijk van een lijn.

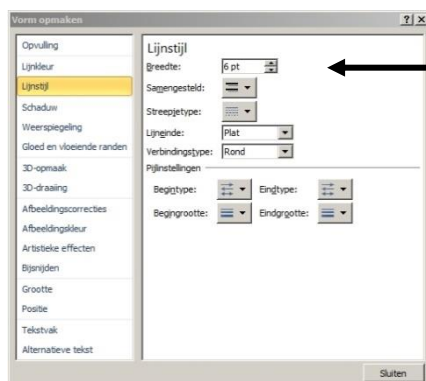
Voor al deze mogelijkheden geldt:
Selecteer eerst een lijn of vorm, klik daarna op de knop.

Lijnstijl



De knop <Dikte> geeft de mogelijkheid om de dikte van een lijn te veranderen. Ook het veranderen van een lijn om een vorm start je met deze knop.

Voor meer mogelijkheden, klik je op *Meer lijnen*. Het venster *Vorm opmaken* wordt dan geopend.



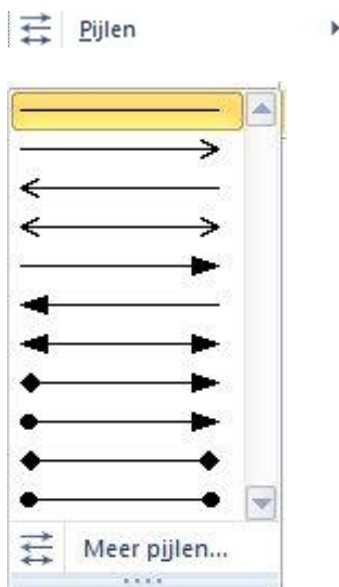
Hier maak je de lijnen zo dik als je maar wilt!

Streepjes



De streepstijl van een lijn verander je met deze knop. Selecteer weer eerst de lijn of vorm waarvan je de stijl wilt veranderen. Kies vervolgens het type streepjes of stippeltjes dat je het mooist vindt.

Pijlstijl



De vorm van de pijl en de richting van de pijl verander je met deze knop.

Klik op *Meer pijlen* om de dikte van een pijlpunt te wijzigen.
Hier kun je ook de vorm van de pijlpunt wijzigen.



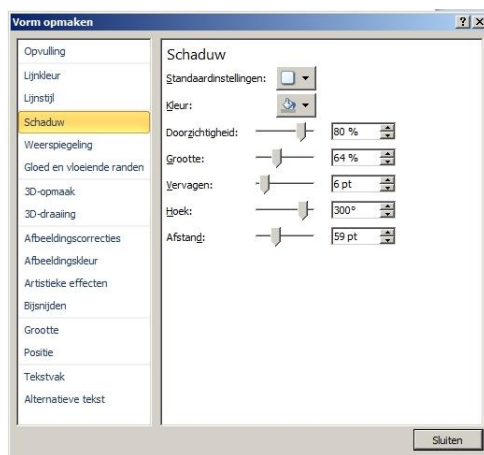
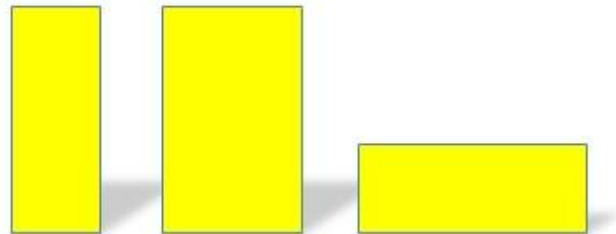
Diepte en schaduw



Met de knop <Vormeffecten> kun je onder andere Schaduw en Gloed en Weerspiegeling als effect meegeven aan je vorm

Schaduw

In de keuzelijst staan voorbeelden van de schaduweffecten.



Met de knop <Schaduwopties> (helemaal onderaan) kom je in een venster met nog veel meer mogelijkheden voor de schaduw:

- Standaardinstellingen
- Kleur
- Doorzichtigheid
- Grootte
- Vervagen
- Hoek
- Afstand

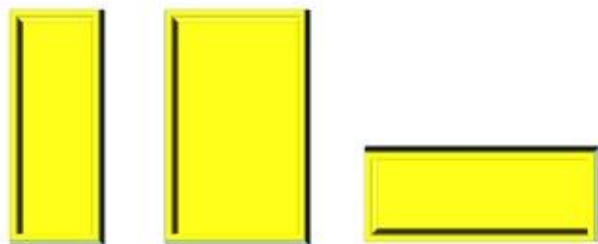
Diepte of 3-D instellingen

Onder de knop <Vormeffecten> zit onder andere de mogelijkheid om vormen in 3-D op te maken. (drie-dimensionaal)

Het snelst (en eenvoudigst) gaat dat met de knop <Vooraf ingesteld>.



Natuurlijk kun je de verschillende mogelijkheden van de Vormeffecten ook combineren. Flink experimenteren helpt je om alle mogelijkheden te doorgronden.

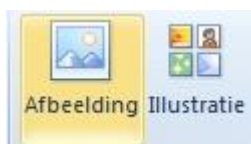


Met de onderste keuze kun je altijd naar het venster <Vorm opmaken> om nog meer mogelijkheden te combineren.

Tekst en plaatjes

Een plaatje invoegen

Met deze knoppen op het lint kun je een plaatje invoegen.



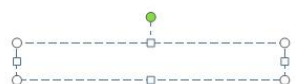
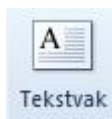
Met de knop <Afbeelding> ga je in de computer zoeken naar een afbeelding uit je eigen verzameling.

Met de knop <Illustratie> kun je een illustratie invoegen. Deze illustraties zijn geïnstalleerd in Office.

In de workmate PowerPoint wordt beschreven hoe dit werkt.

Een tekstvak

Wil je een tekstvak invoegen, dan gebruik je de knop Tekstvak.



1. Klik op de knop *Tekstvak*.
2. Sleep met de muis een tekstvak op het scherm.
3. Typ de tekst in het tekstvak.
Het tekstvak wordt vanzelf groter als je de tekst typt. Met de aangrijpblokjes maak je het blok breder of smaller.
4. Voeg eventueel randen toe of een achtergrondkleur.

Met de knoppen op het Lint maak je de letters op, bijvoorbeeld groter, een kleur, cursief, ander lettertype.



Toepassingsidee:

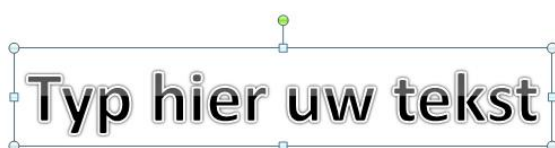
- Voeg een plaatje in uit de illustratiegalerie, bijvoorbeeld dit verkeersbord.
- Maak een tekstvak met de tekst: **naar huis** (of verzin een andere tekst)
- Het tekstblok heeft geen lijn en geen opvulkleur!
- Sleep het tekstblok op de wegwijzer, gebruik eventueel de knop vrij draaien om het er netjes op te krijgen.

Word-Art

Met WordArt maak je creatieve woord-objecten. Het werkt zo:

1. Klik op het Tabblad Invoegen
2. Klik op de knop WordArt.
3. Het menu WordArt stijl wordt geopend. Kies een stijl en klik op OK.

NB: Achteraf kun je de stijl nog veranderen.



4. Je kunt direct beginnen met typen (klikken of Delete indrukken is dus niet nodig)

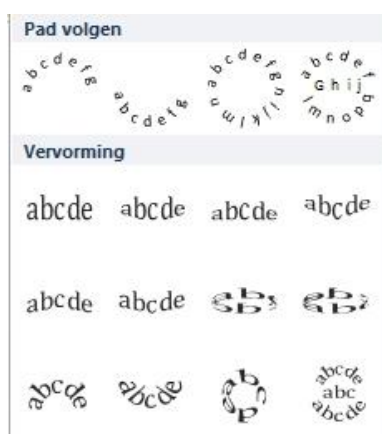
Disco!

5. Je WordArt kunstwerk staat op het scherm,

WordArt aanpassen

Je kunt bijzonder leuke en creatieve dingen doen met WordArt.

- Voeg een nieuw WordArt object in en kies een stijl.
- Type je tekst
- Klik op de knop <Teksteffecten>
- Kies uit een van de mogelijkheden



Onder Transformeren staan bijzonder leuke effecten!



A Tekstopvulling ▾



Met de knop <Tekstopvulling> kun je de tekst vullen met een kleur, een kleurovergang, een afbeelding of een bitmappatroon.

A Tekstkader ▾

MHR

Met de knop <Tekstkader> kun je de lijnen om de tekst veranderen van dikte en kleur en ook de lijnstijl aanpassen.



Een WordArt object is ook een Vorm. Vormen kunnen zelf ook weer opgemaakt worden.

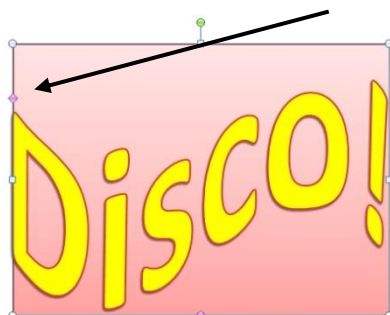
Je kunt de vorm een opvulling geven, de omtrek aanpassen of een effect geven.

Sesamstraat

In dit voorbeeld is de letterkleur aangepast en heeft de vorm een bitmappatroon gekregen.



Onder het tabblad Opmaak vind je de Vormstijlen. Hiermee kun je snel een opmaak tot stand brengen.



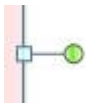
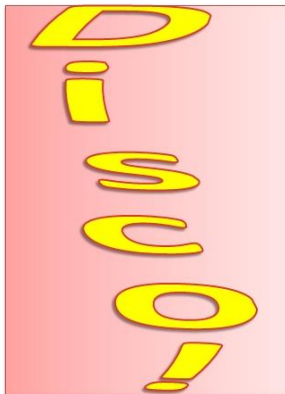
Door het ruitje naar beneden te slepen kun je de tekst een andere vorm geven.



Onder het tabblad Start kun je bij Lettertype ook nog eens de ruimte tussen de letters aanpassen



Ook onder het tabblad Start vind je de knop om de tekstrichting te veranderen.

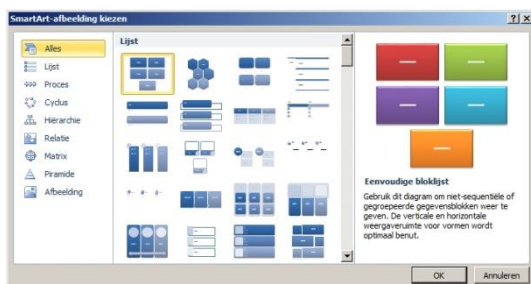


En met het groene bolletje kan het object gedraaid worden.



SmartArt

Met de knop SmartArt wordt een menu geopend met SmartArt afbeeldingen. Deze worden gebruikt voor organisatieschema's.



Tips



tekstvak maken

Tekst met een rand

Tekst met een
rand

Tekst met een
rand

Tekst met een
rand

Randen om tekst

Een rand kan in PowerPoint iedere gewenste vorm krijgen. Ga als volgt te werk:

1. Maak een tekstvak en typ daarin de tekst.
2. Als er nog geen lijn omheen staat, maak je die lijn alsnog met de knop lijnkleur.
3. Stel de kleur, het lijntype enzovoort in en klik op *OK*.
4. Verander het tekstblok in bijvoorbeeld een ster of een praatwolkje.

Dat doe je door te Dubbelklikken op het tekstblok en klik dan op de knop <Vorm bewerken>

Uitwisseling met andere programma's

Om een tekening te gebruiken in een ander computerprogramma, handel je als volgt:

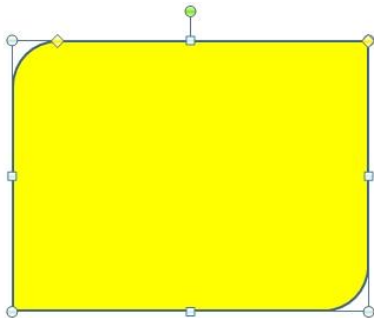
1. Selecteer alle onderdelen van de tekening:
 - Wil je de hele dia? Kies dan *<Bewerken>* *<Alles Selecteren>*.
 - Als het losse onderdelen zijn, verzamel ze dan door de SHIFT ingedrukt te houden tijdens het aanklikken.
Alles wat je wilt 'meenemen', moet nu aanwijsblokjes hebben.
2. Koppel alle onderdelen:
 - Kies het menu *<Tekenen>*.
 - Klik op *Groeperen*.
3. Alle onderdelen zijn nu samen één plaatje.
Klik op *kopiëren*.
4. Ga naar het bestand waar je de tekening wilt gebruiken (Bijvoorbeeld Word, Paint).
5. Klik op *Plakken*.

Wil je in een programma voor fotobewerking de tekening in een foto plaatsen?

1. Kies het menu *<Bewerken>*
2. Klik op *Plakken*
3. Kies de vervolgoptie:
Als een nieuwe (transparante) selectie
(As New Selection /as Transparent Selection)

Standaard opmaak instellen

Wil je de vormen altijd in een grijze kleur en met een lijn van 3 pt. dik? Dat werkt zo:

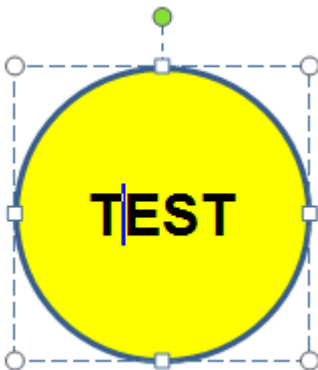
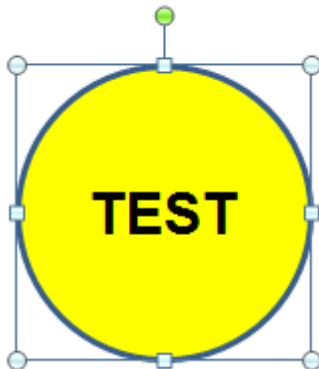


Instellen als standaardvorm

1. Teken een figuur, bijvoorbeeld een rechthoek.
2. Vul de vorm met de kleur grijs.
3. Geef de lijn eromheen de dikte die je wilt, bijvoorbeeld 3 punten.
4. Klik met de rechtermuisknop op de vorm.
5. Klik op *Instellen als standaardvorm*.
Alle volgende vormen die je maakt, krijgen automatisch deze opmaak!

Vorm of tekst selecteren

Je kunt op twee manieren selecteren:



- Klik op de vorm.
Er verschijnt een gesloten rand om het object.
Als je nu op Delete drukt dan verdwijnt de vorm.
- Klik op de tekst.
Er verschijnt een geblokte rand om het object. De verticale cursorstreep knippert in de tekst.
Als je nu op Delete drukt dan verdwijnt de letter achter de cursorstreep.